

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 545/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou F. P., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. B. F., vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom Okresného súdu Brezno a jeho uznesením sp. zn. 6 Er 263/2003 z 21. decembra 2011 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici a jeho uznesením sp. zn. 43 CoE 80/2012 z 28. augusta 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 14168/2012 a sp. zn. Rvp 14181/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 14168/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. decembra 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), sp. zn. Rvp 14168/2012, ktorou namietala porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Brezno (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 6 Er 263/2003 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) a jeho uznesením sp. zn. 43 CoE 80/2012 z 28. augusta 2012.

2. Dňa 5. decembra 2012 bola ústavnému súdu doručená sťažnosť sťažovateľky sp. zn. Rvp 14181/2012, ktorou namietala porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy, základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu a jeho uznesením sp. zn. 6 Er 263/2003 z 21. decembra 2011 a postupom krajského súdu a jeho uznesením sp. zn. 43 CoE 80/2012 z 28. augusta 2012, t. j. proti postupu a uzneseniam všeobecných súdov totožných ako vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 14168/2012.

3. Sťažnosťou vedenou pod sp. zn. Rvp 14168/2012 a sťažnosťou vedenou pod sp. zn. Rvp 14181/2012 sťažovateľka namietala porušenie svojich práv v tom istom konaní pred všeobecnými súdmi. V konaní vedenom pod sp. zn. Rvp 14168/2012 sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že všeobecné súdy nerozhodli o jej návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) na účely predloženia prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie. V konaní vedenom pod sp. zn. Rvp 14181/2012 sťažovateľka namietala porušenie širšieho rozsahu práv (porušenie

čl. 12 ods. 2 ústavy a základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 14 dohovoru) tým istým postupom a uznesením všeobecných súdov, pričom zároveň uvádza širší rozsah dôvodov namietaného porušenia práv ako vo veci sp. zn. Rvp 14168/2012, tak ako to je uvedené v bode 6 tohto uznesenia.

4. Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Sťažovateľka poskytla na základe zmluvy o úvere uzavretej s dlžníkom úver, na zabezpečenie ktorého bola účastníkmi zmluvného vzťahu spísaná notárska zápisnica. Súdny exekútor neskôr na základe poverenia udeleného okresným súdom začal nútený výkon rozhodnutia, t. j. exekúciu, pričom exekučným titulom bola notárska zápisnica. V priebehu exekučného konania okresný súd napadnutým rozhodnutím exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju. Krajský súd na odvolanie sťažovateľky svojím napadnutým rozhodnutím potvrdil okresným súdom vydané prvostupňové rozhodnutie.

5. V sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 14168/2012 sťažovateľka uvádza, že po podaní odvolania predložila „*návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ*“. Sťažovateľka namieta, že všeobecné súdy do skončenia exekučného konania nerozhodli o jej návrhu na prerušenie konania na účely predloženia prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru.

6. V sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 14181/2012 sťažovateľka vyjadruje nesúhlas s napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu, ktorým vytkla ich nesprávnosť z hľadiska právneho posúdenia relevantných hmotnoprávných ustanovení príslušných právnych predpisov vzťahujúcich sa na predmetnú právnu vec, keď okresný súd „... rozhodol nad rámec zverenej právomoci; svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom...“. Sťažovateľka tvrdí, že okresný súd a krajský súd „nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonali náležité dokazovanie..., svoje rozhodnutie formuloval na základe nesprávneho právneho posúdenia a s použitím chybných aplikácií a interpretácií...“.

Sťažovateľka tiež uviedla, že „všeobecné súdy porušili právo sťažovateľa na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR) ale aj právo na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 Dohovoru) tým, že nerešpektovali jeho právo na to, aby sa jeho právna vec pred vnútroštátnym súdom rozhodovala na základe správneho a adekvátneho právneho základu. Súčasťou takého právneho základu však po vstupe Slovenskej republiky do EÚ je aj výklad práva EÚ podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ v konaní o prejudiciálnej otázke... Tvrdíme, že súd sa nijako nevysporiadal s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS a nijako nezdôvodnil, prečo považuje za neprijateľnú podmienku v zmluve o úvere práve splnomocnenie...“.

Sťažovateľka svoju sťažnosť okrem iného odôvodnila aj tým, že „Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul opatrený potvrdením o jeho vykonateľnosti... či rozhodnutie (iný titul) je z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov vykonateľné tak po stránke formálnej... ako aj materiálnej... V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť... . Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom.“.

7. V doplneniach sťažností doručených ústavnému súdu 25. júla 2013 sťažovateľka namietala aj porušenie základného práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom a uznesením krajského súdu, pričom poukázala na rozsudok Súdneho dvora Európskych spoločenstiev (ďalej len „Súdny dvor“) vo veci Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Cipani a spol. sp. zn. C-472/11 z 21. februára 2013, z ktorého má vyplývať, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý konštatoval ex offio nekalú povahu zmluvnej podmienky, nemusí na to, aby mohol vyvodiť dôsledky tohto konštatovania, čakať, či spotrebiteľ informovaný o svojich právach navrhne, aby uvedená podmienka bola zrušená, avšak zásada kontradiktórnosti vo všeobecnosti zaväzuje vnútroštátny súd, ktorý konštatoval v rámci preskúmavania ex offio nekalú povahu zmluvnej podmienky, informovať účastníkov konania v spore a vyzvať

ich, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili spôsobom, ktorý na tento účel stanovujú vnútroštátne procesnoprávne predpisy.

8. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 14 dohovoru postupom a uznesením okresného súdu a základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a práva podľa čl. 47 charty postupom a uznesením krajského súdu, zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a krajského súdu a veci vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania. Okrem toho sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd vydal aj dočasné opatrenie, ktorým by odložil vykonateľnosť napádaného uznesenia krajského súdu.

II.

9. Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

10. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 14168/2012 a sp. zn. Rvp 14181/2012 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky, okresného súdu a krajského súdu, proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný

súd, uplatniac citované právne normy, tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

III.

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

14. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

16. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

17. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

19. Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

20. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

21. Podľa čl. 47 charty každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať.

Právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti.

22. Podstatou sťažností je tvrdenie sťažovateľky, že napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, ktorými ???súd rozhodol o vyhlásení exekúcií za neprípustné a o ich zastavení, boli porušené jej označené práva. Podľa tvrdení sťažovateľky okresný súd a krajský súd vydali svoje rozhodnutia na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a s použitím chybných aplikácií a interpretácií práva a zároveň nedostatočne zistili skutkový stav bez aplikácie relevantnej právnej normy a bez vykonania dokazovania a svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnili a nerozhodli o jej návrhu na prerušenie konania na účely predloženia prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie. Napadnutými rozhodnutiami malo dôjsť k ohrozeniu existujúcich pohľadávok sťažovateľky a v konaní mala mať sťažovateľka výrazne nevýhodné postavenie a zaobchádzalo sa s ňou odlišne.

A. K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 14 dohovoru napadnutým postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 6 Er 263/2003 z 21. decembra 2011

23. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci

ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 443/2011).

24. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04, II. ÚS 443/2011).

25. Pokiaľ ide o napadnutý postup a uznesenie okresného súdu sp. zn. 6 Er 263/2003 z 21. decembra 2011, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti tomuto bolo možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok (čo sťažovateľka aj využila), a preto sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

B. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 47 charty postupom a napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 43 CoE 80/2012 z 28. augusta 2012

26. Ústavný súd po preskúmaní sťažností zistil, že argumenty sťažovateľky sú totožné s jej argumentmi, ktoré použila v stovkách sťažností, ktoré už riešil ústavný súd tak, že ich odmietol vo vzťahu ku krajským súdom ako zjavne neopodstatnené. Sťažovateľka označila len iné rozhodnutia krajského súdu v skutkovo a právne obdobných veciach, v ktorých súd posudzoval relevantnosť exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku alebo notárskej zápisnice), ktorými malo dôjsť k porušeniu jej označených práv.

Keďže ústavný súd predtým už vo viacerých svojich rozhodnutiach podrobne analyzoval dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažností sťažovateľky, nepovažoval za potrebné uvádzať tie isté dôvody odmietnutia, ako to je v prípade týchto sťažností sťažovateľky, pretože sú sťažovateľke dobre známe.

V tomto smere sa pri predbežnom prerokovaní týchto sťažností ústavný súd plne stotožňuje s dôvodmi uvedenými vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, napr. sp. zn. III. ÚS 242/2011 z 31. mája 2011, sp. zn. II. ÚS 473//2011 z 20. októbra 2011, sp. zn. II. ÚS 379/2011 zo 7. septembra 2011, sp. zn. I. ÚS 382/2012 z 22. augusta 2012,

sp. zn. III. ÚS 416/2012 z 12. septembra 2012, sp. zn. I. ÚS 409/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. I. ÚS 410/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. II. ÚS 79/2013 zo 7. februára 2013, sp. zn. II. ÚS 117/2013 z 13. februára 2013, sp. zn. I. ÚS 110/2013 z 20. februára 2013, ako aj o ďalších rozhodnutiach týkajúcich sa obdobných sťažností sťažovateľky, ktoré skončili odmietnutím rovnakých a opakujúcich sa sťažností sťažovateľky z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, pri akceptovaní právnych záverov rozhodnutí všeobecných súdov o zastavení exekúcií v stovkách prípadov, pretože rozhodcovské rozsudky alebo notárske zápisnice z rôznych dôvodov neboli spôsobilými exekučnými titulmi na vedenie exekúcií.

Ústavný súd sa ďalej zaoberal ostatnými argumentmi sťažovateľky uvedenými v predmetných sťažnostiach.

27. K sťažovateľkou namietanému konaniu o prejudiciálnej otázke ústavný súd poukazuje na to, že tak ako uviedol napr. vo veci sťažovateľky I. ÚS 110/2013, účelom a podstatou konania o prejudiciálnej otázke je podľa stabilizovanej judikatúry Súdneho dvora spolupráca vnútroštátneho súdu so Súdny dvorom pri výklade práva EÚ. Konanie podľa čl. 234 Zmluvy o ES je založené na del'be úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom. Je vecou len vnútroštátneho súdu, pred ktorým začal spor a ktorý nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, posúdiť so zreteľom na konkrétne okolnosti veci nevyhnutnosť rozsudku o prejudiciálnej otázke pre vydanie rozsudku vo veci samej, ako aj relevantnosť otázok, ktoré položí Súdny dvor. V dôsledku toho je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť, pokiaľ sa položené otázky týkajú výkladu práva EÚ (napríklad rozsudok z 11. júla 2006, Chacón Navas, C 13/05, bod 32 a tam citovaná judikatúra).

Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdny dvoru podľa čl. 234 Zmluvy o ES (resp. čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ) platí len pre taký vnútroštátny súd, ktorý je súdom poslednej inštancie v konkrétnom spore alebo v inej právnej veci, t. j. súdom, proti ktorého rozhodnutiu nemožno podať žiaden opravný prostriedok.

Ak taký súd, ktorý je súdom, proti ktorého rozhodnutiu už niet žiadneho opravného prostriedku, nepredloží prejudiciálnu otázku Súdny dvoru, hoci tak urobiť mal, otvára sa otázka ústavnosti jeho postupu so zreteľom na čl. 46 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 1 ústavy, pričom treba pripomenúť aj jeho povinnosť podľa § 1 v spojení s § 109 ods. 1 písm. c) OSP

zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov konania (m. m. IV. ÚS 206/08).

Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku nevzniká v každom prípade. Súdny, ktoré sú z dôvodu svojho postavenia vo vnútroštátnom súdnom systéme povinné predkladať prejudiciálne otázky, sa môžu tejto povinnosti vyhnúť za splnenia niektorého alebo viacerých nasledujúcich predpokladov:

a) ak by odpoveď na prejudiciálnu otázku nemala žiadny význam pre vytvorenie právneho základu na rozhodnutie vo veci samej,

b) ak ide o otázku, ktorá bola v skutkovo a právne podobnom prípade vyriešená Súdny dvorom, alebo o právnu otázku, ktorá sa vyriešila v judikatúre Súdneho dvora bez zreteľa na to, v akých konaniach bola predložená (princíp „*acte éclairé*“),

c) ak je výklad práva Spoločenstva alebo Únie taký jasný, že nevznikajú žiadne rozumné pochybnosti o výsledku (princíp „*acte clair*“). (I. ÚS 110/2013, podobne II. ÚS 79/2013)

28. Krajský súd v napadnutom uznesení sp. zn. 43 CoE 80/2012 z 28. augusta 2012 uviedol:

„Odvolačí súd z návrhu na prerušenie konania zistil, že oprávnený navrhuje predmetné exekučné konanie prerušiť podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) O. s. p. pre nesúlad ust. § 44 ods. 2, veta prvá a druhá Exekučného poriadku s čl. 1 ods. 1, veta prvá Ústavy Slovenskej republiky...

Z ustanovenia § 36 ods. 5 Exekučného poriadku vyplýva, že exekučné konanie nie je možné prerušiť z dôvodov, ktoré sú uvedené v tretej časti Občianskeho súdneho poriadku, napr. § 107, § 109 ako aj § 110. Dôvodom je tá skutočnosť, že účel, ktorý sa v základnom konaní sleduje prerušením konania, je možné v exekučnom konaní dosiahnuť odkladom exekúcie podľa § 56 Exekučného poriadku. Výnimkou je len situácia, ak osobitný zákon priamo upravuje prerušenie exekučného konania. Takýmto osobitným zákonom je zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (§ 14), zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (§114 ods. 1 písm. b)), ako aj zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (§ 68d).

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že v predmetnom konaní nenastal žiadny z dôvodov prerušenia konania podľa osobitného zákona, preto s poukazom na uvedené, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že Exekučný poriadok neumožňuje prerušiť exekučné konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b) O. s. p. odvolací súd návrh oprávneného na prerušenie konania zamietol... .

Súd môže v rozsahu svojej zákonnej prieskumnej povinnosti skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania, nielen pri rozhodovaní o udelení poverenia exekútorovi, a to na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu. Spôsobilý exekučný titul je jednou zo základných podmienok exekučného konania, nedostatok ktorej je neodstrániteľný a je dôvodom na zastavenie exekučného konania. Pokiaľ teda súd zistí, že exekučný titul, predložený oprávneným nespĺňa formálne alebo obsahové náležitosti, môže exekúciu zastaviť. Z uvedených dôvodov odvolací súd považuje odvolacia námietku oprávneného, podľa ktorej mal exekučný súd prekročiť rámec svojej právomoci, keď posudzoval súladnosť exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku so zákonom, za nedôvodnú. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn.: I. ÚS 456/2011-19 zo dňa 23. novembra 2011,... na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky,... sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997...

Exekučným titulom v danej veci je notárska zápisnica spísaná zástupcom povinného na základe splnomocnenie povinného (dlžníka), ktoré je súčasťou formulárového typu zmluvy o úvere, ktorú uzavrel navrhovateľ a povinný ako dlžník v zmysle § 497 a nasl. Obch. zák. Dlžník ako splnomocniteľ udelil plnomocenstvo v úverovej zmluve podľa § 31 a nasl. OZ veriteľovi - oprávnenému ako splnomocnencovi na všetky právne úkony, a to nielen v Stredisku cenných papierov SR, a. s., ale udelil plnomocenstvo aj priamo advokátovi ... na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, a teda aby splnomocnený advokát v mene dlžníka - povinného uznal jeho záväzok z úveru obsiahnutého v úverovej zmluve tak, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným titulom pre súdny výkon rozhodnutia podľa § 274 písm. e) O. s. p. alebo pre exekúciu podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku na celý jeho majetok, do výšky vzniknutej pohľadávky a jej príslušenstva... Pri uzatváraní zmluvy o úvere však povinný nemal možnosť voľby výberu zástupcu, pretože zmluva bola vyhotovená na predtlačí samotným oprávneným, v ktorej už

bola osoba splnomocnenca - advokáta presne určená. Udelenie takéhoto plnomocenstva splnomocniteľom - povinným nerešpektuje základný predpoklad jeho udelenia, a to že splnomocnenec bude presadzovať a brániť záujem povinného, v dôsledku čoho sú záujmy splnomocneného advokáta v rozpore so záujmami povinného. Takáto dohoda o plnomocenstve je preto podľa § 39 Občianskeho zákonníka právnym úkonom absolútne neplatným.

Na základe takéhoto splnomocnenia následne splnomocnený advokát... vyhlásil pred notárom, že záväzok zo zmluvy o úvere za povinného uznáva a súhlasí v prípade neuhradenia dlhu v lehote do 04. 07. 2003 s exekúciou podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučného poriadku s tým, že notárska zápisnica bude použitá ako exekučný titul podľa § 41 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučného poriadku.

Je treba uviesť, že ak zastupoval povinného advokát, ktorý je zároveň advokátom oprávneného, ide nesporne o stret záujmov, ktoré sú v rozpore so záujmami zastupovaného... .. preto sa na súhlas splnomocnenca s vykonateľnosťou notárskej zápisnice namiesto povinného musí nahliadať ako na právny úkon, ktorý nemohol spôsobiť platnosť notárskej zápisnice ako exekučného titulu tak, ako to vyžaduje ust. § 41 Exekučného poriadku.

Z vyššie uvedených dôvodov nie je možné v zmysle § 41 ods. 2 Exekučného poriadku vykonať exekúciu na podklade notárskej zápisnice obsahujúcej právny záväzok vyznačenej oprávnenej osoby, aj keď je tam označená ako osoba povinná, vrátane právneho dôvodu, predmetu a času plnenia, pretože povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou nesúhlasila. Uznanie dlhu splnomocneným advokátom, rovnako ako aj jeho vyhlásenie o súhlase s vykonateľnosťou notárskej zápisnice sú právne úkony zástupcu, ktoré sú vykonané v rozpore s § 22 ods. 2 OZ, v dôsledku čoho sú podľa § 39 OZ neplatné...

Odvolací súd sa ďalšími námietkami oprávneného, ktoré sa týkajú neprípustnosti aplikácie cit. Smernice Rady ES a judikatúry Súdneho dvora ES, ako aj nesprávnosti právneho posúdenia spotrebiteľského vzťahu nezaoberal, pretože nie sú pre posúdenie správnosti rozhodnutia okresného súdu relevantné.“

29. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu sp. zn. 43 CoE 80/2012 z 28. augusta 2012 vyplýva, že v rámci preskúmavania existencie exekučného titulu

(notárskej zápisnice, pozn.) bolo z hľadiska právneho posudzovania rozhodujúce posúdenie (ne)platnosti dohody o plnej moci z dôvodu existencie rozporu záujmov medzi splnomocneným zástupcom povinného a povinným podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka vzťahujúcich sa na posúdenie platnosti tohto právneho úkonu, a nie neprijateľnosť zmluvnej podmienky v nadväznosti na príslušné ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS (IV. ÚS 50/2013). Vzhľadom na uvedené by tak predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru bolo z hľadiska predmetu prieskumu krajského súdu irelevantné, a preto je sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti zjavne neopodstatnená (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde; podobne napr. aj vo veci II. ÚS 79/2013).

30. Na uvedenom závere nemení nič ani argumentácia sťažovateľky o porušení práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces zaručeného čl. 47 charty a z neho vyplývajúcej zásady kontradiktórnosti konania tým, že konajúce súdy pred rozhodnutím o posúdení zmluvnej podmienky (notárskej zápisnice) ako nekalej nedali účastníkom konania príležitosť vyjadriť sa k týmto dôvodom, tak ako to sťažovateľka odvodzuje z rozsudku Súdného dvora vo veci Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Cipani a spol. sp. zn. C 472/11 z 21. februára 2013. Ústavný súd v tejto súvislosti predovšetkým pripomína, že z hľadiska právneho posúdenia bolo pre zastavenie exekúcie rozhodujúce zistenie neplatnosti dohody o plnej moci, a nie neprijateľnosť zmluvnej podmienky.

Navyše, i keď by rozhodnutia v predmetných exekučných konaniach boli založené na neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ústavný súd uvádza, že sťažovateľka mala možnosť oboznámiť sa s dôvodmi zastavenia exekučného konania a neprípustnosti exekúcie z už uvádzaných dôvodov v uznesení okresného súdu, proti ktorému aj podala odvolanie, v ktorom sa k týmto dôvodom vyjadрила. Obdobne aj povinný z exekúcie, ktorý mal v zmluvnom vzťahu so sťažovateľkou postavenie spotrebiteľa, mal po doručení uznesení prvostupňového súdu možnosť vyjadriť sa (prípadne podať odvolanie proti uzneseniu okresného súdu) v tom smere, že si nepraje, aby bolo v jeho prípade vylúčené uplatnenie nekalej zmluvnej podmienky. Sťažovateľkou uplatnenými argumentmi sa krajský súd v napadnutom uznesení náležite zaoberal a vyložil svoje závery, pre ktoré vzhladol uznesenie okresného súdu ako vecne správne.

Pre ústavnú udržateľnosť napadnutého postupu a uznesenia krajského súdu bolo podstatné, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v exekučnom konaní ako celku (v posudzovanom prípade v konaní na oboch stupňoch), čo v predmetnej veci, tak ako už bolo uvedené, dodržané bolo.

Na základe uvedeného preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom krajského súdu a jeho uznesením bol v danej veci princíp kontradiktórnosti súdneho konania, ktorý je obsahom práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty, dodržaný, čím k porušeniu označených práv dôjsť nemohlo.

31. K námietke sťažovateľky spočívajúcej v rozhodovacej činnosti tak okresného súdu, ako aj krajského súdu v rozpore s § 57 ods. 5 Exekučného poriadku ústavný súd už uviedol (napr. uznesenie sp. zn. II. ÚS 338/2013), že novelizácia Exekučného poriadku zavedená zákonom č. 230/2012 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „novelizácia Exekučného poriadku“), zaviedla povinnosť prvostupňového súdu rozhodujúceho o vyhlásení exekúcie za neprípustnú pre iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, nariadiť vo veci pojednávanie. Táto povinnosť sa v zmysle obsahu dôvodovej správy k novelizácii Exekučného poriadku má vzťahovať na konanie prvostupňového, nie druhostupňového súdu (napadnuté rozhodnutia okresného súdu boli vydané pred účinnosťou novelizácie Exekučného poriadku) a táto povinnosť prvostupňového súdu sa nevzťahuje na prípady, v ktorých prvostupňový súd rozhodol len o zastavení exekučného konania.

Povinnosť krajského súdu ako súdu odvolacieho v odvolacom konaní nariadiť pojednávanie za stanovených podmienok vyplýva z § 214 ods. 1 OSP. Z ustanovenia § 214 ods. 2 OSP vyplýva fakultatívna, a nie obligatórna povinnosť odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie. Vzhľadom na túto skutočnosť podľa názoru ústavného súdu aj za podmienky účinnosti novelizácie Exekučného poriadku účinnej od 9. augusta 2012 bolo v kontexte citovanej právnej úpravy na samotnom rozhodnutí krajského súdu ako súdu odvolacieho za predpokladu potvrdenia prvostupňového rozhodnutia z vecnej stránky ako rozhodnutia správneho, či nariadi, alebo nenariadi

pojednávane na prerokovanie odvolania. V prípade jeho nenariadenia sa tak podľa názoru ústavného súdu krajský súd nedopustil porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

32. Keďže sťažovateľke sú už z predchádzajúcej rozhodovacej činnosti ústavného súdu notoricky známe dôvody, pre ktoré ústavný súd iné jej obdobné sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnené, nepovažuje za účelné uvádzať podrobnejšie argumenty, pre ktoré dospel k rozhodnutiu vyplývajúcejmu z 2. bodu výroku tohto uznesenia, a v tejto súvislosti odkazuje na odôvodnenie predchádzajúcich rozhodnutí ústavného súdu vydaných v obdobných sťažovateľkiných veciach.

33. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažností sťažovateľky dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 47 charty neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažností na ďalšie konanie, a preto sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

34. Na základe uvedených dôvodov boli preto sťažnosti ako celok odmietnuté, pričom ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2013